

ROK 1999

P o č a s í

- Leden** Leden začal bez sněhové pokrývky. Počasí bylo mlhavé, neobvykle teplé s teplotami až +9 stupňů ve stínu a +19 na slunci. Občany postihla chřipková epidemie. Pokud během měsíce napadl sníh, tak mokrá a sněhová vrstva byla tenká. Krásné slunečné počasí s možností lyžování na asi 20 cm sněhu a při ranní teplotě až -14 přišlo až v závěru měsíce.
- Únor** Únor od svého počátku poskytoval dobré sněhové podmínky pro zimní sporty. Po mnoha letech byla lyžařská sezóna vynikající. Ranní teploty se pohybovaly v rozmezí -10 a +5 stupňů. Sněhová pokrývka se vršila postupně od 20 cm až po 60 cm. Krásný prašan lyžařům sloužil po mnoho dní. Nechyběly opravdové vánice a v polovině měsíce po nepřetržitém dlouhodobém sněžení vznikla dopravní kalamita. Hromady sněhu shrnutého před domy i v okolí silnic dosahovaly výše až 2 m. Poslední dva únorové dny se oteplilo až na +22 stupňů na slunci a nastala obleva.
- Březen** První březnové dny přinesly velkou oblevu. Z tlusté sněhové vrstvy se stávala mokrá břečka, ze střech domů sjížděly laviny. Ranní teploty dosáhly až +6 stupňů a tání urychloval déšť. Později se znovu ochladilo a napadl nový sníh. Počasí mělo proměnlivý ráz. V polovině měsíce při slunečním svitu dosáhla ráno minimální teplota -4 stupňů. Závěr měsíce již byl ve znamení jara s teplotami až +15 stupňů, sluníčkem i deštěm.
- Duben** V prvních dnech bylo velmi krásně, ráno až +12 stupňů. O Velikonocích se počasí také vydařilo a pěkně bylo téměř do poloviny měsíce. Potom nastalo ochlazení až na 0 stupňů, přišla sněhová bouřka vystřídaná deštěm, a ten další vánicí. Později bylo pěkně, ale chladno. Závěr měsíce přinesl oteplení až na +19 stupňů a teplejší přeháňky.
- Květen** Začátkem měsíce bylo ve dne hezky a v noci chladněji. Ranní teploty dosáhly až +9 stupňů. Již 3. května kvetly třešně. Do poloviny měsíce hodně přšelo a převážně bylo zamračeno. Ke zlomu došlo 16. května, vyjasnilo se, teploty byly až +20 stupňů a vál dost silný vítr. Ke konci měsíce bylo několik dní zcela letních s teplotami až +25 stupňů ve stínu a +34 na slunci. Poslední květnové dny přšelo.
- Červen** Začátek června byl tak teplý, že v Dobrušce otevřeli koupaliště (až +16stupňů ráno a +30 ve dne). 8. června na Medarda se strhla bouřka s lijákem a krupobitím. Teplý ráz mělo počasí do 11. června. V dalších dnech se prudce ochladilo, bylo zamračeno s maximální teplotou +15 stupňů ve dne a muselo se topit. Deštivý byl i konec června.

- Červenec** Červenec začal teplým letním počasím s několika tropickými dny s teplotou až +34 stupňů ve dne a + 22 stupňů v noci. Pokles teplot a zhoršení počasí nastalo 6. července po bouřce provázené lijákem. Uprostřed měsíce bylo počasí proměnlivé, slunečního svitu mnoho nebylo. Občas vál dost silný vítr. Konec měsíce přinesl opět tropické dny s dobrou možností koupání. Bylo velké sucho.
- Srpen** Na srážky chudý byl i měsíc srpen. Vedro dosahovalo až +39 stupňů. Pršelo spíše ojediněle a nedostatečně. Při částečném zatmění Slunce 11. srpna byl zamračený den. Kolem poledne se občas oblačnost protrhala a vzácný jev byl v našem místě v době cca od 11:20 do 14:10 hodin mezi mraky dobře pozorovatelný. Kromě šera jev neprovázely žádné nevšední úkazy. Čas největšího zákrytu nastal ve 12:45, kdy ve stínu Měsíce zmizelo 93% plochy Slunce. Tento jedinečný jev sledovala převážná část veřejnosti. K zatmění Slunce podobného rozsahu nad naší republikou dojde zase až za 135 let.
- Září** Školní rok přivítal žáky do školy nevlídným počasím, první dny pršelo. Dále však pokračovalo dlouhodobé sucho ze srpna. V důsledku sucha země pukala. Maximální teploty dosahovaly ráno +21stupňů a +32 stupňů ve dne. Vysušování půdy napomáhal častý vítr. Zemědělcům šly těžko vybírat i brambory. Deště při bouřkách stačily sotva zkropit prach.
- Říjen** Říjen začal vydatnějším deštěm a ochladilo se až na +8 stupňů v poledne. První šedivák přišel 13. října a dvakrát se opakoval. 18. již zmrzly všechny květy. Ochlazování pokračovalo až do 25. října. Závěr října tvořily pěkné podzimní dny bez mrazů a s krásně zbarvenými listnatými stromy.
- Listopad** Začátek listopadu byl slunný a dosti teplý. Maximální ranní teploty se pohybovaly od +3 do +11 stupňů. 11. listopadu se objevil první sněhový poprašek, sv. Martin přijel na „bílém koni“. Střechy byly bílé a sněžilo i v dalších dnech. Ráno mrzlo, teploty klesaly až na -5 stupňů. Sněhová pokrývka dosáhla asi 5 cm. Konec měsíce byl mlhavý a bez sněhu.
- Prosinec** Prosinec začal bez sněhové pokrývky. Tenká a velmi vlhká vrstva sněhu napadla 5. prosince. Později až do poloviny měsíce bylo bez sněhu. Vrstva sněhu 10 cm silná napadla naráz 14. prosince. V dalších dnech až do konce měsíce mrzlo a postupně se s přibýváním nového prašanu vytvářely velmi dobré sněhové podmínky. Sněhová vrstva dosáhla 40 až 50 cm. Vánoce i příchod roku 2000 provázela idylická zima. K zvláštnímu jevu došlo 21. prosince v den zimního slunovratu, který se po 133 letech datumově kryl s měsíčním úplňkem. Měsíc byl blízko Země a při jasné obloze vysílal velmi intenzivní odražené světlo. Po několik nocí kolem dne úplňku bylo vidět jako ve dne.

Mateřská škola 1998/99 Ředitelka mateřské školy Soňa Brázdilová v červnových Frymburských ozvěnách popsala hlavní události a změny v MŠ v uplynulém školním roce.

hosté z Polska Rok byl výjimečný tím, že na podzim ve školce přivítali návštěvu ředitelek a učitelek mateřských škol z Polska. Zajímavého setkání se účastnil starosta obce Josef Svatoň, místní kněz polského původu Jan Czarny a zástupci náchodského školského úřadu. S potěšením a obdivem si všichni prohlédli prostory a vybavení školky i školní jídelny. Děti předvedly pěkné pásmo, v němž nechyběla zdařilá a bezchybně zvládnutá hudební scénka v polštině.

přespání ve školce

26. března zůstala pro děti školka otevřená přes noc. Byla to zkouška odvahy a statečnosti, tajemné dobrodružství i ověření samostatnosti dětí. Přes péči maminek v podobě napečených koláčů si ráno musel snídani chystat každý sám. Z 27 zapsaných dětí jich ve školce spalo 20. Ředitelka školky se napůl v žertu a napůl vážně touto akcí připojila k mediálně sledované celostátní „soutěži“ o první dítě roku 2000.

Tradičně zdařilá a dětmi oblíbená byla vánoční besídka ve škole i v sokolovně, školkový dětský karneval, besídka k svátku maminek, výlet do ZOO ve Dvoře Králové n. L., plavecký výcvik, loučení s předškoláky a řada běžných činností s dětmi. Pro materiální zajištění akcí se podařilo navázat dobrou spoluprací asi se sedmi sponzory (Novoplast PP,s.r.o.,Kovap v.d., pan Pop z Náchoda, Sklodrogerie manželů Přibylových, pan Klein, pan Holý a manželé Bekovi). Přínosem pro rodiče předškolních dětí je zvýšení kapacity školky z 27 na celkový počet 40 míst, ke kterému došlo na základě dohody ŠÚ, OHS, MŠ a obce.

Základní škola 1998/99 Školní rok proběhl poprvé pod vedením nového ředitele školy Mgr. Rudolfa Kratochvila.

pers.obsazení Ještě těsně před zahájením školního vyučování byly problémy s ukončením personálního zabezpečení chodu školy, protože během prázdnin došlo k odchodu učitelek i vychovatelek školní družiny. Pro nového ředitele bylo zajištění kvalifikovaných sil značně obtížné. Na 1. stupeň nově nastoupila Ilona Hovorková (bez učitelské kvalifikace), na 2. stupeň absolventka Vysoké školy pedagogické Lenka Dudášková. Na půl úvazku byly zaměstnány Jana Grulichová z Lipí a Hana Staňková z České Skalice. Do školní družiny byla přijata Jaroslava Kratochvilová a Dagmar Mecnerová. K menším personálním změnám došlo také v pololetí (mateřské dovolené). Hodiny náboženství vyučoval farář Jan Józef Czarny. Obsazení školnic, uklízeček a administrativní pracovnice se neměnilo.

stav žactva Stav žactva ve všech devíti třídách byl celkem 163-chlapců 78, dívek 85. Prvňáčků bylo 13, 9. ročník navštěvovalo 17 žáků. Nejméně početný byl 4. ročník (12 žáků) a nejvíce žáků navštěvovalo 5. a 7. ročník (po 23 žácích). Průměrný počet žáků ve třídě byl 18. Během roku počet žáků vzrostl na celkový počet 166. Do školní družiny bylo zapsáno 50 dětí.

vzděl.program Výuka ve všech ročnících probíhala podle tradičního vzdělávacího programu Základní škola. Vedení školy mj. preferuje výuku dvou jazyků anglického a německého od 4. ročníku. V 6. a 9. ročníku je anglický jazyk žákům nabízen navíc i jako nepovinný předmět. Škola byla podle finančních možností vybavena novými učebnicemi (Čj, D, M, F, Ov). Pro zlepšení výuky informatiky byly zakoupeny dva nové moderní počítače a počítače v odborné učebně byly propojeny do sítě.

V průběhu roku byly provedeny nezbytné nátěry vnějších oken ve staré části školní budovy, ve školní dílně bylo instalováno nové osvětlení plně vyhovující hygienickým předpisům a v učebně 9. třídy byla položena nová podlahová krytina. Ve spolupráci s obcí byly také zahájeny přípravné práce pro zbudování zařízení na volejbalové a basketbalové hřiště.

úspěchy Žáci školy se účastnili a dosáhli pěkného umístění v soutěžích v okresním měřítku. Zvláště úspěšné byly již tradičně zdravotní hlídky (3. a 1. místo) pod vedením učitelek Marcely Havrdové a Marie Krbalové. Velmi úspěšný byl žák 5. ročníku Jan Šinkora, který se umístil v matematické soutěži Klokan na 1. místě v okrese Náchod. Od 6. ročníku byl přijat ke studiu na osmiletém gymnáziu v Dobrušce. Žákům se dařilo též ve sportovních soutěžích i v soutěži školních družin. Plaveckého výcviku se zúčastnili žáci 3. a 4. ročníku a za mimořádně příznivých sněhových podmínek proběhl se žáky 7. ročníku pod vedením instruktorů Pavlínou Sychrovské a Martina Sychrovského lyžařský výcvik.

inspekce ČŠI Ve dnech 7. až 9. května navštívili školu školní inspektoři Pavel Bachtík a Pavel Baštář. Byli spokojeni s estetickým vybavením školních prostor a celkově byla škola hodnocena jako průměrná. Problém krácení přestávek kvůli autobusovému spojení byl po jednání starosty obce o změně jízdního řádu vyřešen.

styk s veřejností S příznivým ohlasem veřejnosti se setkal hodnotný pořad připravený učiteli a žáky k 80. výročí republiky předvedený v místní sokolovně a akademie na závěr školního roku, při které se škola již tradičně loučí s žáky 9. ročníku při ukončení jejich povinné školní docházky. Kromě žáků 9. třídy se v závěru šk.roku ředitel školy také rozloučil s učitelkami Janou Grulichovou, Věrou Holou, Ilonou Hovorkovou, Janou Štenclovou, Tamarou Samkovou a vychovatelkou Jaroslavou Kratochvilovou. Ředitel školy v článku před koncem školního roku ve Frymburských ozvěnách mj. vyjádřil poděkování představitelům obce, kteří podle jeho slov mají upřímnou snahu škole pomáhat. Také starosta obce veřejně přiznává velmi dobrou spolupráci obce s mateřskou a základní školou i se školní jídelnou. Škola, školka včetně školní kuchyně a jídelny dělá vedení obce radost. Zatím není z nedostatku financí možné uvažovat o provedení nové fasády na rekonstruované budově v Hradní ulici ani opravit fasádu budovy v Náchodské ulici. Ke konci kalendářního roku požádala obec stát o převedení dvou pozemkových parcel u ZŠ do majetku obce (jeden je za budovou ZŠ a druhým je školou užívané hřiště). Škola si na základě právní subjektivity s přidělenými finančními prostředky (od obce 400 tisíc Kč ročně) hospodaří sama. Povinností vedení školy je i zajištění kvalifikovaného personálního obsazení školy. Pro školní rok 1999/2000 se to řediteli školy podařilo.

O b e c n í z a s t u p i t e l s t v o

počet obyvatel K 31. 12. 1999 měla obec Nový Hrádek 691 obyvatel. Narodilo se 7 dětí (6 děvčat, 1 chlapec), zemřelo 5 občanů, přistěhovalo se 28 a odstěhovalo 24 obyvatel.

Na 1. zasedání obecního zastupitelstva 11. ledna 1999 se projednávala **příprava územního plánu** obce. Rozloha Nového Hrádku je 767 ha, celý katastr (Nový Hrádek, Krahulčí, Rzy, Dlouhé) má 1139 ha. Počet obyvatel je cca 700 a stále klesá. Ekonomicky aktivních občanů je 371, z toho 188 dojíždí, 183 zaměstnáno v katastru, 3 jsou nezaměstnaní. Bytový fond představuje 303 obytných domů, z toho 197 trvale obydlených s 276 bytovými jednotkami. **Silnými stránkami** oblasti jsou relativně dostupné pracovní příležitosti (Náchod, Nové Město n.Met., Dobruška), pěkná krajina, zdravé životní prostředí, kulturní památky. V místě se nabízí pracovní příležitosti v drobné výrobě. Za vysoký rozvojový potenciál je možno považovat dobré bydlení a rekreaci. Jako **slabé stránky** se jeví úbytek obyvatel, nedostatečná vybavenost pro rozvoj turistického ruchu a nízké ubytovací kapacity (v centru nejsou žádné), špatné cesty v okolí zastavěného území, nepropustnost blízké státní hranice, podprůměrné mzdy a s tím spojená slabá kupní síla obyvatel. Zadání doporučuje podporu rozsáhlé výstavby bytů (80), začlenění rekreačních objektů v katastru (objekt ČSOB, Čížkův mlýn aj.) do života obce. Z pohledu ekologie by bylo žádoucí potlačit všechnu výrobu, která ničí životní prostředí (výrobní kapacity v údolí Olešenky postupně utlumit). Projekt zatím neřeší uspořádání centra obce, vazby na obce možného mikroregionu (Sněžné, Borová, Bohdašín , Olešnice), náhradu plánovaného úbytku výrobních kapacit a pracovních příležitostí, skládku inertního odpadu a jasně nestanovuje priority rozvoje obce. K zadání územního plánu se obecní zastupitelstvo i občané mohli vyjadřovat po celý rok až do 7. 1. 2000.

Na 13.zasedání obecního zastupitelstva 7. prosince 1999 ing. Pavel Sobotka podal zprávu o finančním hospodaření obce v roce 1999 a starosta obce Josef Svatoň přednesl souhrnnou zprávu o činnosti obce v uplynulém roce.

vodní hospodářství

Vodovodní řad a kanalizace byla prodloužena od kina k nově stavěným obecním domům. Na novou kanalizaci bezprostředně navázala i výstavba čistíčky odpadových vod pro nové domy.

Úprava bezejmenného toku u Burketova mostu je prováděna podle projektu ing. Mareše z Třebechovic. Pro naši obec se jedná o projekt dlouhodobého a velkého významu. Veškeré náklady na úhradu této akce hradí v plné výši asi 2,5 milionu Kč stát. Orgány státní správy úpravu toku zařadily mezi projekty veřejného zájmu podobně jako opravu břehu řeky Bělé z Deštné v Orl. h. do Skuhrova.

odpadové hospodářství

Firma Marius Pedersen provádí svoz komunálního odpadu ke spokojenosti vedení obce i občanů. Obecní úřad na základě vyhlášky č.14 ze 4. 11. 1998 m.j. přesně eviduje občany, kteří se do programu likvidace komunálního odpadu zapojili, a kteří ne. S nemalými náklady (přes 40 tisíc Kč) OÚ zajistil třikrát 11. května, 2. července a 19. října 1999 svoz nebezpečných složek vytříděných z komunálního odpadu. Mnohým občanům stále chybí kázeň při ukládání tříděného odpadu u Pařízků, přestože se jedná pro občany o záležitost výhodnou. Pro zlepšení likvidace odpadu byl zakoupen nový velkoobjemový kontejner (za cca 35 tisíc Kč). Skladování do kontejneru dobře funguje v Dolích, na Dlouhém je třeba najít pro kontejner nový vhodný prostor. Kvůli stavbě třetího bytového domu bude nutné prostor u Pařízků v blízké budoucnosti vyklidit.

lesní hospodářství

Hospodaření v obecních lesích se od července 1997 řídí LHO (lesní hospodářskou osnovou). Na správnost způsobu hospodaření v lesích dohlíží ing. Mareš. V kontrolním dnu 1. července byla provedena vedoucím oddělení státní správy lesů a myslivosti ing. Dohnanským, ing. Balcarem a ing. Marešem kontrola dodržování LHO. Podle zápisu nebyly v hospodaření v obecních lesích shledány závady.

místní komunikace

Dlouhodobý nedostatek finančních prostředků nedovoluje v některých částech obce opravit cesty. Státní dotace k tomuto účelu nebyla v loňském roce obci přidělena, přestože se uděluje ve výši 30% a vyžaduje značnou finanční spoluúčasť obce. V nejhorším stavu jsou komunikace k obytnému domu č.59 z Náchodské ulice k základní škole, okolo Velosu a k Písničku. Opravit se podařilo cestu u Kubečků v Dolích, Bukoveckou ulici a za přispění ČSOB část cesty od Jedle k objektu banky. V jednání je žádost o zřízení obecní cesty k Martinkovým na Rzech. Záležitost je vzhledem k soukromému vlastnictví pozemků a velké finanční náročnosti velmi složitá. Jednalo se také o místní komunikaci u Marvanů na Končinách. Provádí se oprava mostů po povodni na Olešence u Andršů, u Pařízků a v Dolích. Předpokládané náklady na opravu mostů jsou cca 1 milion Kč, účelová dotace státu má neměnnou výši 608 tisíc Kč. Na některých cestách byly upraveny splávky a byly provedeny drobné opravy chodníků. Na vybraných obecních cestách se provádí zimní údržba.

obchod

Zásobování občanů obce se stabilizovalo. V provozu se neudržela znovu otevřená restaurace Centrum, k 1. červenci 1999 byla opět uzavřena. S úrovní stávajících obchodních zařízení, kulturou prodeje a nabízeného sortimentu je možné vyjádřit uspokojení. Dalšímu rozšíření obchodní sítě nic v cestě nestojí. Častý náhodný stánkový prodej, prodej ve vestibulu kina i občasný pojízdný prodej z aut (pracovní oděvy, lůžkoviny, prádlo, obuv, potraviny aj.) ovlivňuje obrát stálých obchodních zařízení. Legislativa tyto alternativní formy prodeje umožňuje. Několikrát naši obec navštívili zájemci o výkup akcií z kupónové privatizace.

kino

Jednouúčelové využití budovy kina se jeví stále více problematické, přesto má tato budova v obci nezastupitelnou úlohu. Kromě filmových představení se využívá k pořádání koncertů, veřejných schůzí, školních akademií, divadel a přednášek. V období od ledna do listopadu 1999 se uskutečnilo 24 filmových

představení s celkovým počtem 1546 návštěvníků a průměrem 64 diváků na jedno představení.

Udržování budovy v provozuschopném stavu vyžaduje značné finanční náklady a soustavnou péči, kterou kinu po léta věnuje Jan Martínek. Při občasném provozu se na stropě v sále velmi rozšířila plíseň. Na základě odborného posudku firmy ing.Walter Malý Praha se zatím nechalo udělat klasické odvětrávání střešními komínky. K částečnému zlepšení došlo.

obecní knihovna

Dlouhodobě dobře funguje knihovna zásluhou knihovnice Marie Grimové. Nezastupitelnou roli hraje především při výchově mladých čtenářů a jako služba zejména seniorům. Velký význam má její úzké napojení na městskou knihovnu v Náchodě, od které může žádané výpůjčky zprostředkovat.

komise pro obřady a slavnosti

Tato výhradně občanům sloužící komise má ve své práci v obci dlouholetou dobrou tradici. Zajišťuje pravidelně vítání občánků do života, podílí se na organizování občanských pohřbů, členky komise navštěvují starší občany při životních výročí. Na požádání rodiny se při pohřbech se zesnulými občany loučí starosta obce Josef Svatoň.

kronika

Obecní kronika je vedena v písemné a obrazové formě. Písemné zápisy vede Anna Marková a o obrazovou dokumentaci se dělí Ludmila Ježková s Annou Markovou.

správa obce

Obecní úřad zajišťuje veškerý chod obce po administrativní stránce, styk s občany, s orgány státní správy a ostatními institucemi a organizacemi. Na správu jsou kladeny stále větší nároky. Požadavkům lze vyhovět jedině díky dlouholetým zkušenostem úřednic p. Marie Markové a Květoslavy Špreňarové a jejich neustálému vzdělávání na školeních a seminářích. Stále náročnější se stává i funkce starosty obce. Osvědčeným pomocníkem v práci úřadu jsou vojáci civilní služby. Od 1. 3. 1999 vykonává v obci tuto službu Petr Hlaváček.

bytové hospodářství

Obec vlastní a spravuje celkem 24 bytů ve starší zástavbě. V č.123 (pošta) 6 bytů, v č.59 (obecní dům u školy) 12 bytů, v č.102 (MŠ) 1 byt, v č.288 (ZŠ) 1 byt a v č.300 (hasičská zbrojnice) 4 byty. Pro rozšíření obecního bytového fondu se udělalo maximum. Dva roky za sebou obec neúspěšně žádala o státní půjčku na fond obnovy obecních bytů. Potřebná je generální oprava střechy na čp. 59 a nátěry oken a dveří v obou starých obecních domech. Velmi potřebná by byla modernizace všech starých obecních bytů. Dokončena byla výstavba dvou nových bytových domů čp. 348 a 349 s 12 byty na Roubalově kopci. Kolaudace proběhla bez zjištění závad stavebního charakteru.. Obsazeno nájemci je 11 bytů, dosud není obsazena 1 garsoniéra. Třetí dům (čp. 347) bude podle možností postaven v příštím roce. Na dostavění obecních bytů směřují všechny dostupné finance. S obsazováním bytů, zejména garsonek, byly problémy. Stavitelé proto přeprojektovali některé garsonky na větší byty 2+1. Částka, kterou musí budoucí nájemci předem složit, je přes výhodnost státních dotací pro většinu obyvatel obce příliš vysoká.

veřejné osvětlení

Přes svědomitou péči Jaroslava Balcara a Jiřího Škody se stav veřejného osvětlení zvláště v některých částech obce zhoršuje a potřebovalo by celkovou rekonstrukci. Finanční možnosti obce dovolují pouze odstraňování příležitostných poruch. S rozšiřováním počtu světelných bodů nelze počítat,

- výjimku tvoří osvětlení u nových bytových domů. Pravidelně se provádí zajištění chodu a údržba pěkného osvětlení věžních hodin.
- pohřebnictví** Každoroční sečení trávy na hřbitově, hrabání listí a odvoz hřbitovního odpadu považuje obec za samozřejmou povinnost. Poplatky, které jsou z hřbitovných míst vybírány, zdaleka nepokryjí náklady spojené s běžným úklidem hřbitova. Z Programu obnovy venkova obec obdržela státní dotaci ve výši 50 tisíc Kč na opravu další části hřbitovní zdi. Při nezbytné finanční spoluúčasti obce si oprava vyžádala 84 960 Kč.
- veřejná zeleň** Vzhled obce velmi ovlivňuje péče o zeleň na veřejných prostranstvích. Sečení parku a školních zahrad, hrabání listí, úklid veřejných prostranství, péče o záhony růží a květinové truhlíky obec zajišťuje také díky nezištné pomoci občanů.
- zdravotnictví** Provizorium v obsazení místa obvodního lékaře po MUDr. A. Rybáčkové trvalo do konce září. Odborní lékaři MUDr. Petr Valášek a MUDr. Josef Sedloň projevovali velkou snahu a úsilí při službě občanům, ale při zaměstnání v nemocnici vše přesahovalo jejich síly. 1. října 1999 nastoupil do soukromé praxe obvodního lékaře MUDr. Josef Soukup z Býště. Atestaci obvodního lékaře má, praxi bude teprve získávat, protože dosud zastával funkci asistenta na lékařské fakultě v Hradci Králové. Jsme malý horský obvod a záleží pouze na občanech, aby se u nového lékaře zaregistrovali a zdravotní středisko v obci bylo zachováno. Obvodní lékař bude dojíždět také do domova důchodců v Náchodě. Obecní zastupitelstvo z důvodu veřejného zájmu za stanovených podmínek přidělilo p. doktorovi byt 3+1 v nové výstavbě na Roubalově kopci, protože jeho každodenní dojíždění do vzdálenosti 38 km je dlouhodobě neúnosné. Před zahájením privátní praxe z rozhodnutí OHS musely být v ordinaci provedeny drobné úpravy. Nadále zůstává zachována ordinace zubní lékařky a dětská poradna.

uzavření pobočky České spořitelny

Po 127 letech existence byla k začátku roku 1999 uzavřena pobočka České spořitelny. Nabídku zřízení pobočky Družstevní záložny v obci zastupitelstvo obce z důvodu nejistot kolem finančních domů nepřijalo.

- ostatní služby** Vzhledem k velkému výskytu potkanů se obecní zastupitelstvo rozhodlo provést odbornou firmou 21.-23. září **plošnou deratizaci**. U většiny občanů při malé finanční spoluúčasti se nezbytná hygienická akce setkala s pochopením. 9. prosince měli občané na obecním úřadě možnost uzavřít **povinné ručení** a mohli si při tom vybrat ze sedmi pojišťoven. Ke službám občanům lze zařadit také aktuální a úplnou informovanost. Je zajišťována lepením plakátů na vývěsní tabule, informacemi ve vývěsních skříňkách, roznášením pozvánek do domů a pomocí místního časopisu Frymburské ozvěny.

K u l t u r a

O lepší kulturní vyžití občanů naší obce se stará obec (klubové večery se známými umělci, koncerty festivalu Camerata nova Náchod, divadelní představení, estrády, výstavy kronik, oslavy významných státních výročí,

pietní vzpomínky a péče o památník padlých a hrob válečných obětí, přednášky s videozáznamy, vánoční koncerty), TJ Sokol (šibřinky, plesy, dětské karnevaly, taneční zábavy), SDH (hasičský bál, opékání selat, účast na slavnostech v krojích), ZŠ (školní akademie, spoluúčast při oslavách výročí), MŠ (spoluúčast na dětském karnevalu, besídky pro veřejnost), ČČK (zdravotnické přednášky).

Šibřinky 30. ledna 1999 se konaly v sokolovně veselé **Šibřinky** se soutěžemi, bohatou tombolou a chutným občerstvením. Asi 108 tanečnickům, z kterých bylo asi 80 maskovaných, se dobře tančilo i poslouchalo při hudbě PENTAVOX a TOTAL RANDALL.

Dětský karneval 31. ledna přišlo téměř 90 maskovaných mladých tanečnicků na **Dětský karneval** do sokolovny. Pestrý průvod masek svědčil o fantazii a péči, kterou rodiče dětí přípravě karnevalu věnovali. Přišlo hodně princezen, mraveneček, včelka, Červená karkulka, kočičky, berušky, muchomůrky, čarodějnice, sultán a pod vlivem televizního seriálu také pacient nemocnice Chicago Hope. Nejlepší maskou byl „bengálský tygr“ (vyhrál dort) a nejmilejší byla „myšička“. Veselé soutěže, tombola a rozverný maskarní rej pěkně vyplnily nedělní odpoledne dětem i dospělým. Vše se dobře podařilo díky výborné režii ing. Jany Šinkorové, která karneval konferovala v kroji vodníka.

Jiřina Jirásková 5. února se ve zcela zaplněném kině uskutečnil **2. klubový večer** s vynikající herečkou, ředitelkou Vinohradského divadla a rozvázným dojmem působící moudrou paní **Jiřinou Jiráskovou**. Herečka si při cestě na vystoupení užila pro ni nezvyklé sněhové bouře, ale také upřímného dojetí při závěrečném blahopřání s předáním dárku k 68. narozeninám prostřednictvím Petra Lemfelda. Za otevřené a upřímné odpovědi na každou položenou otázku, někdy s cigaretou v ruce, sklidila bouřlivý potlesk na otevřené scéně, při kterém návštěvníci povstali. Před lety herečka naši obec již jednou navštívila se svým partnerem a režisérem Zdeňkem Podskalským.

MUDr. Petr Valášek 11. února se v salonku hostince Na Kovárně na pozvání místní organizace ČČK konala velmi poučná zdravotnická přednáška MUDr. Petra Valáška na téma **Nemoci srdce a srdečních cév** jako následek nesprávných životních návyků a špatné životosprávy. Sálék zaplnilo přes 20 posluchačů, převážně žen. Srdeční odborník dočasně působící v místě také jako obvodní lékař, promluvil velmi promyšleně a poutavým způsobem. Vysvětloval, že se vzniku aterosklerózy dá předcházet vhodně uzpůsobenou stravou, pravidelným pohybem a životem pokud možno bez zbytečných stresů. Každý posluchač dostal jídelníček s uvedením doporučených potravin, potravin užívaných omezeně a potravin zásadně nevhodných.

Pavol Hložek 21. února se v restauraci **Centrum** konalo pod názvem **Přijďte pobejt** odpoledne plné hudby a písniček při kytáře a harmonice Pavla Hložka s prezentací výrobků firmy Gourmet.

Noc na Karlštejně 10. března mohli diváci ve zcela zaplněném kině (272 posluchačů) v podání 36 členného divadelního souboru z Dobrušky shlédnout muzikál **Noc na Karlštejně**. Představení pod vedením režiséra prof. Václava Čápa bylo předvedené zdařile a s vtipem. Dobrý výkon podali i pěvečtí sólisté.

Obecenstvo to náležitě ocenilo ovacemi. Představení hráli po šestnácté a tak nadšené publikum dle sdělení režiséra nezažili.

MUDr. Josef Sedloň 22. března se v salonku hostince Na Kovárně konala druhá zdravotnická přednáška. MUDr. Josef Sedloň poutavě k přítomným promluvil podle své odbornosti na téma **Nejčastější onemocnění zažívacího traktu.**

anketní průzkum 31. března se v restauraci **Centrum** konala akce na **anketní průzkum trhu** s předvedením výrobků z oblasti zdravého životního stylu.

Jana Hlaváčová a Luděk Munzar

V sobotu 1. května se v kině uskutečnil v pořadí již **3. klubový večer** zajišťovaný Pražskou agenturou tentokrát se sympatickou hereckou a manželskou dvojicí **Janou Hlaváčovou** a **Luděkem Munzarem**. Byl nazvaný **S vůní šminek a benzínu**. Posluchače, kteří naplnili sál tentokrát jen do poloviny, udivovala opravdovost a mladistvost J. Hlaváčové a noblesa L. Munzara. V tradičně dobré atmosféře posluchači se zájmem vyslechli příhody z hereckého zákulisí i o koníčcích zejména p. Munzara - herce, automobilového závodníka, amatérského letce a znalce historie českých rozhleden. Luděk Munzar je východočeský rodák, pochází ze Smiřic.

pietní vzpomínka 7. května při příležitosti 54. výročí ukončení druhé světové války se konala v dopoledních hodinách pietní vzpomínka na válečné oběti u **Pomníku padlých** na náměstí. Vzpomínka na ty, kteří, většinou jako velmi mladí lidé, neváhali položit život za zájmy celé naší vlasti, je úmyslným příspěvkem představitelů obce k uchování historické paměti občanů, především mládeže.

Camerata nova Náchod '99

27. května se v rámci 29. ročníku festivalu komorních sdružení **Camerata nova Náchod '99** konal v kostele sv. Petra a Pavla **koncert pěveckého sboru Harmonia nova** z Hradce Králové. Dirigenta Josefa Picka, profesora pardubické konzervatoře, udivoval zájem posluchačů o renezanční písně dynamicky přednesené jeho smíšeným sborem.

opékání selete 3. července místní hasiči pro své příznivce, chataře, chalupáře i ostatní občany obce opět uspořádali v Písničku **pout'ové opékání selete**. Zájem o tuto jejich akci pod širým nebem je trvalý.

estrádní pořad 24. září v místním kině předvedli moravští umělci pořad **Každý má rád, když mu začnou hrát**. V estrádě nechyběly známé české a moravské písničky, anekdoty a s krátkým pořadem vystoupil také kouzelník. Asi 50 posluchačů mělo příležitost se srdečně zasmát. Podle konferenciéra se řekne důchodce maďarsky „uštvánléty“, indicky uklízečka „hadrašmatra“, polsky blecha „gauner košilóvíj“ apod.

Posvícenská zábava

2. října se po slavnostním otevření sokolovny po rekonstrukci podlahy konala taneční zábava. Zkontrolovat a vyzkoušet kvalitu nových parket přišlo více než 100 tanečnicků. K tanci a poslechu hrála hudba TROP.

P. Jan Linhart 22. října přednesl v kině **páter Jan Linhart** z Nového Města n.Met. zajímavou **přednášku s promítáním diapositivů** ze své cesty do **Peru a Bolívie**. Působivé byly zejména snímky nádherných And a jezera Titicaca s Indiány na rákosových člunech. Posluchači se přesvědčili, že i primitivní život osaměle v přírodě žijících kmenů může být kulturní. Pan farář má obdivuhodné pozorovací schopnosti a velký dar zajímavě o svých zážitcích vyprávět.

památná výročí 14. listopadu uspořádal Obecní úřad při příležitosti **81. výročí vzniku samostatného Československa a 10. výročí událostí 17. listopadu 1989** tradičně zdařilý **koncert ZUŠ v Náchodě pod vedením p. Jaroslava Vlčka**. Pěkné bylo i konferování pořadu. Jedna z účinkujících přednesla působivá slova Zdeňka Svěráka, týkající se jeho pohledu na 17. listopad 1989. Vzpomenout vzniku samostatnosti státu a 10. výročí pádu komunismu přišla skupina občanů tradičního složení, kteří zaplnili asi jednu třetinu sálu kina. Že by zase nastupovala všeobecná lhostejnost ?

Soňa Navrátilová 26. listopadu se v hostinci Na Kovárně na pozvání místní skupiny ČČK konala velmi prospěšná **zdravotnická přednáška** instruktorky **Soni Navrátilové** z Hradce Králové na téma **Jak si zachovat zdraví pomocí potravinových doplňků vycházejících z přírodní medicíny**. Instruktorka vycházela ze skutečnosti, že máme vědu o nemocech, ale potřebujeme vědu o zdraví. Posluchači se dočkali odpovědí na otázky typu: Bolí vás nohy?, Jste stále unaveni a ve stresu?, Trápí vás nadváha?, Jsou vaše děti opakovaně nemocné?, Neumíte se chránit před škodlivými vlivy znečištěného prostředí?, aj.

Věra Galatíková a Ladislav Frej

29 listopadu v kině na **4. klubovém večeru** vystoupila známá herecká a manželská dvojice **Věra Galatíková a Ladislav Frej**. O klubové večery přestává být zájem, zajímavé herecké vyprávění si přišlo poslechnout asi 70 lidí.

Vánoční koncert 19. prosince v předvánoční nedělní odpoledne **Žest'ové sdružení a dechová harmonie ZUŠ Náchod** se svými sólisty a zpěváky a za uměleckého vedení p. **Jaroslava Vlčka** předneslo v kině svůj **Vánoční koncert**. Mladí hudebníci a zpěváci předvedli opět velmi pěkný výkon. Zcela docenit soustavnou, trpělivou a dlouhodobou práci dirigenta může pouze ten, komu je práce s mládeží blízká. Pestrý a náročný koncert si přišlo do kina poslechnout asi 60 lidí.

Vánoční zábava 25. prosince pro zpestření vánočních dnů uspořádala TJ Sokol v sokolovně již s novou podlahou **Vánoční zábavu**. Hrála skupina **Nocturno** (Jiří Kárník).

Silvestr 1999 Většina občanů obce oslavila poslední den roku 1999 a příchod roku 2000 v soukromí s přáteli nebo u televizní obrazovky. Někteří zájemci již tradičně slavili v restauraci Na Kovárně, někteří členové Sokola v sokolovně. Oslavy se nijak nelišily od předchozích let. Snad bylo k přivítání „magického“ roku 2000 odpáleno více pyrotechniky a silvestrovským oslavám přálo idylicky krásné zimní počasí.

S b o r d o b r o v o l n ý c h h a s i č ů

Valná hromada 28. prosince 1999 hodnotili místní hasiči při valné hromadě v restauraci Na Kovárně svou roční práci, zvolili nový výbor sboru pro rok 2000 a promítáním videozáznamů z hasičských akcí umožnili všem přítomným nahlédnout hlouběji do své činnosti. Se zprávou vystoupili starosta Jiří Bek, jednatel Petr Ruffer, velitel Milan Grim, preventista Aleš Bek, vedoucí žen Jarmila Grimová a vedoucí mládeže Olga Beková. V současné době má sbor 72 členů, z toho 12 žen a 15 členů z řad mládeže.

nové cvičiště Velkou práci si vyžádala oprava střechy přístřešku na výcvikový materiál. Výcviková plocha byla nově uválcována a prohlubně vzniklé sedáním zeminy byly podle možnosti zavezeny. Vjezd byl opatřen branou.

zbrojnice Dlouhé Finančně velmi náročná, ale nezbytná, byla celková oprava požární zbrojnice na Dlouhém. Členové sboru oceňují pochopení a práci obecního úřadu, který opravu zbrojnice, která je majetkem obce, v plném rozsahu zajišťoval.

+

ztráta zvonu Všech členů sboru se velmi dotkla krádež zvonu, ke které po opravě dloužské zbrojnice ze čtvrtka 7. na pátek 8. května po sundání lešení došlo. Policie pachatele dosud nenašla.

cvičení a soutěže dospělých

27. 3. 1999 - školení v řízení a obsluze cisterny v Novém Městě n. Met. (Vladimír Suchánek, Milan Grim ml.)

11.6. 1999 - druhá okrsková soutěž v Novém Hrádku - muži 2. místo

21.8. - Přibyslavský pohár - ženy 2. místo, muži 8. místo

4.9. - Pohár starosty Vysokova - ženy 3. místo, muži 9. místo

- cvičení HZS Náchod, požár seníku Borová, dojezd jako první

1.10. - aplikační cvičení Mezilesí (dálková doprava vody)

27.11. - školení v obsluze radiostanic Nový Hrádek

10.12. - požární školení okrsku v Jestřebí (účast 11 členů)

úspěchy mladých hasičů

S nejmladšími hasiči se sbor úspěšně účastnil již 23. ledna soutěže o pohár v Josefově. Z 23 družstev se Nový Hrádek umístil na 5. místě. Velmi se dětem 17. dubna líbil branný závod v Šonově. 15. května se konala soutěž o putovní pohár v Bohdašíně u Červeného Kostelce. 1. místo, které mladí získali v loňském roce, se jim podařilo s úspěchem obhájit. Náročné bylo 21. - 22. května dvoudenní okresní kolo v Josefově. Družstvo Nového Hrádku si však domů opět přivezlo 1. místo a k tomu mnoho zkušeností a pěkných zážitků. 11. června si děti zasoutěžily s dospělými na okrskovém kole, které se konalo na místním cvičišti. Byly opět ve své kategorii na 1. místě. Od měsíce září bylo družstvo zaregistrováno již mezi starší žáky. První soutěží v kategorii starších žáků byl náročný závod branné všestrannosti v Mezilesí. Do mladších žáků v září přibylo 7 nových členů a počet mladých je nyní 15. V práci

s dětmi vedoucí mládeže Olze Bekové účinně pomáhaly opět Vendula Beková a Petra Příbylová.

zásahy výjezdové jednotky

Ve 14členném výjezdovém družstvu jsou zapojeni: Petr Grim, Ivo Štěpán, Jan Grim, Jaroslav Rázl, Lukáš Kovačik, Jarmil Grim, Milan Grim ml., Miroslav Hejzlar, Vladimír Suchánek, Milan Grim, Jiří Bek, Aleš Bek, Milan Kovačik a Petr Ruffer. Všichni pravidelně procházejí zdravotními prohlídkami, ověřujícími jejich zdravotní dispozice pro těžkou práci hasiče.

V uplynulém roce výjezdové družstvo zasahovalo u **dvou požárů**. **3. dubna** hořela **paseka v Dolích** (naproti výzkum. ústavu). Po čištění lesa se opětovně vznítily roští. Požár byl včas lokalizován a škoda nevznikla. Zásahu se účastnilo 7 členů. **1. srpna** hořel **les v Jestřebí**. Kromě novohrádecké sedmičlenné jednotky u požáru zasahovaly i sbory z Náchoda, Nového Města a Slavoňova. V **jarních měsících** bylo opakovaně prováděno **splachování vozovek a kropení nové cesty** do Bukovce za účelem jejího zpevnění.

zlepšování a údržba materiálně technického vybavení

Vozidlo CAS-25 úspěšně prošlo 24. března a 20. září technickou prohlídkou v Náchodě. Byly zakoupeny hadice, savice, přilby, brodicí kalhoty, pracovní oděv proudnice, sací koš, hasicí pěna, rozdělovač, baterie, materiál na zateplení garáže, aj. Na materiální vybavení, provoz požárního vozidla, refundaci mezd aj. bylo z obecního rozpočtu za uplynulý rok čerpáno téměř 100 tisíc Kč.

zpráva o prevenci

Preventista Aleš Bek sdělil, že při preventivních prohlídkách bylo zkontrolováno 320 objektů, t.j. 75% všech budov v obci. Prohlídkové skupiny složené z členů SDH přednostně v červenci a srpnu kontrolovaly rekreační chaty a chalupy, v listopadu a prosinci trvale obydlené a užívané objekty.

péče o členy

K pěkným tradicím sboru patří každoroční osobní blahopřání všem členům k významným životním výročím a členkám ke Dni matek. Na děti je pamatováno při pořádání Mikulášské nadílky a oslavou Dne dětí - letos v Novém Městě n.Met.. Vždy vydařená jsou opékání selat pro vlastní členy, veřejnost i na objednávku pro organizace (Kovap) v Písníku nebo Na Kovárně. Vyvrcholením kulturní činnosti sboru v obci je pořádání Hasičského bálu. K jeho úspěchu napomáhá také vtipná výzdoba obrázky s hasičskou tematikou, jejichž autorkami jsou členky Jana Vančurová a Božena Marková. Starosta Jiří Bek ve svém vystoupení ocenil přístup Sokola k opravě podlahy v sokolovně, který dokázal zmobilizovat své síly a sehnal k realizaci akce nemalé finanční prostředky. Hotové dílo, na které přispěli i hasiči, slouží všem občanům. SDH také oceňuje postoj provozovny Velos a firmy Těsnění Hartman, které k zlepšení činnosti sboru přispěly sponzorskými dary.

volby nového výboru

K významným bodům valné hromady byly volby nového 13členného výboru SDH. Do výboru byli pro rok 2000 zvoleni a funkci přijali : **Jiří Bek, Ivo Štěpán, Jaroslav Rázl, Jan Grim, Vladimír Suchánek, Aleš Bek, Petr Ruffer, Milan Kovačik, Milan Grim, Olga Beková, Jarmila Grimová, Petra Příbylová a Jana Vančurová.**

spolupráce s obecním úřadem

Činnost SDH se může dobře rozvíjet především díky pochopení místního obecního úřadu. Účinná je pomoc i HZS Náchod, která se přes obecní úřad podílí na krytí části nákladů spojených s výjezdy jednotky. Hasiči jako každoročně provedli v obci sběr železného šrotu a odvezli vybourané obrubníky ze hřbitova. Ochotně se účastní a podporují akce pořádané v obci.

Vedení obce oceňuje vysokou úroveň práce místního hasičského sboru. Sbor má dobré vybavení, dobré zázemí v hasičské zbrojnici, ustálený sbor funkcionářů i vedoucích jednotlivých složek a příkladnou práci s mládeží.

T ě l o v ý c h o v a a s p o r t

Výroční členská schůze

11. března 1999 se v restauraci Centrum konala členská schůze TJ Sokol. Zprávu přednesla starostka MUDr. Jaroslava Pružinová, hospodářka RNDr. Lenka Šinkorová, matrikářka Zdeňka Janoušková, náčelnice Lidmila Martinková a vedoucí lyžařského oddílu Jeroným Holý. TJ Sokol v současnosti má 269 členů.

zpráva náčelnice

Náčelnice **Lidmila Martinková** seznámila přítomné s tím, že se tělovýchovná činnost Sokola uskutečňuje v oddíle všestrannosti, lyžařském a šachovém. V **oddíle všestrannosti** je zahrnuta část pro děti a pro dospělé. Cvičení pro rodiče a děti vede Jaroslava Drašnarová, základy sportovních her pro děti (do 10 let) ing. Jeroným Holý a taneční kroužek Martina Řeháková. Muže a dorostence v malé kopané a sálové kopané vede Radomír Lanta, muže a dorostence (i ženy) ve výkonnostním volejbale ing. Radim Holý, rekreační volejbal Pavel Bohadlo, ženský aerobik Radka Beková, zdravotní a kondiční cvičení vede Lidmila Martinková, věrnou gardu MUDr. J. Pružinová. **Lyžařský oddíl** vedou Václav Sychrovský ml. a Jeroným Holý st. **Šachový oddíl** vede Václav Havrda z České Čermné, trénují v Náchodě.

Sobotní dopoledne využívají sokolovnu dorostenci pod vedením ing. O. Krásného. Několik členů se zaměřuje na lezení po umělé horolezecké stěně, někteří trénují v posilovně. Jednou týdně v sokolovně trénují mladí fotbalisté z Mezilesí, přibírají i místní chlapce. Školením cvičitel-pomahatel prošel Petr Bohadlo, Aleš Linhart, Vlastimil Krejčí ml., Radka Beková a Klára Kubcová. Od nečlenů, kteří využívají sokolovnu, se vybírá vstupné 20 Kč.

zpráva vedoucího lyžařského oddílu

Podrobnou zprávu o činnosti lyžařů, které dlouhodobě vede, přednesl **Jeroným Holý** st. V roce 1999 bylo v lyžařském oddíle registrováno 16 mužů, 7 žen, 4 dorostenci, 1 dorostenka, 20 žáků, 8 žákyň, 2 trenéři, 3 rozhodčí a 4 učitelé lyžování.

Výkonnostní úroveň žákovského družstva se udržuje především pořádáním týdenních předvánočních soustředění v Peci. Přes zvyšující se finanční náročnost oddíl chce soustředění zachovat. Na rozdíl od několika po sobě jdoucích sezón se poslední i v místě celkem vydařila. Začala brzo, již v listopadu se mohlo na Hrádku lyžovat. Příznivé podmínky trvaly až do Vánoc. V prvních týdnech nového roku bylo bez sněhu a oddíl proto organizoval „cesty za sněhem“ na vlastní náklady členů. 30. ledna byl uspořádán závod v superobřím slalomu **O cenu Frymburka**, kterého se zúčastnilo 51 závodníků z 6 oddílů (Teplice n. Met., Broumov, Nové Město n. Met., Deštné v O.h.,

Zdobnice, Česká Třebová). Přes značnou zimu nebyly v závodě žádné prodlevy, účastníci byli spokojeni. Dary vítězům věnovala Rubena Náchod, Kovap a Kaden Nový Hrádek, VZP Náchod, Pekárny a cukrárny Náchod a Detecha Nové Město n. Met.. Vyhodnocení již XIV. ročníku závodu provedl ředitel závodu J. Holý v týdeníku Náš čas. Oddíl se s žactvem úspěšně zúčastnil dalších 2 závodů-Cena Teplických skal a Cena Metuje. Sokolských závodů, které se pořádaly pouze pro dospělé závodníky ve Špindlerově Mlýně a v Peci p. Sn., se oddíl zejména pro velké finanční náklady nezúčastnil.

Problematický začíná být provoz **lyžařského vleku** na Panské stráni. Vlek je zastaralého typu, revizní zpráva povoluje pouze ještě 1 rok provozu. Návštěvnost sjezdovky je zcela závislá na množství sněhu. Díky sloužícím členům oddílu a rodičům lyžujících dětí se podle potřeby provozní doba prodlužuje až do večerních hodin, zejména o jarních prázdninách. Přesto celková tržba dosahující cca 50 tisíc Kč nemůže pokrýt režii provozu i pro sněhově méně příznivé roky. Drahé jsou revize elektrické i strojní, elektrická energie (4200 Kč), nové lano (jednou za 5 let 4000 Kč), údržba a nákup kotev, provazů a dalších potřeb (9700 Kč). Velmi obtížné je sečení sjezdovek a bez něj se nedá lyžovat.

Vedoucí oddílu Jeroným Holý si myslí, že Nový Hrádek bez lyžařského oddílu a bez vleku by nebyl ten správný Hrádek. Jak se vše zajistí do budoucna, je velká otázka. V širokém okolí je náš lyžařský oddíl jediný, který se amatérsky stará o lyžařskou výuku dětí. Po úspěšných sezónách mají rodiče z Náchoda a z Dobrušky zájem hlásit své děti o zařazení do našeho oddílu. Pro další udržení činnosti se budou muset rozpočítat veškeré náklady na provoz vleku a vybrat finanční hotovosti na celosezónních jízdenkách s přihlédnutím i k prodělečným rokům, kdy není sněh.

taneční kroužek Finist

Vedoucí tanečního kroužku **Martina Řeháková** zajišťuje jeho činnost téměř sama. Kroužek má 5 malých párů (1.-5.ročník). Problém je se staršími tanečnicí, nedostávají se zejména chlapeci (odchody do škol aj.). Po dohodě přecházejí starší tanečnice trénovat do Nového Města n.Met. Finist se účastní klubových soutěží, které vyhláší jednotlivé taneční kluby pro začínající páry ve sportovním tanci: O Kryštofa a Kryštůfka (Rychnov n.Kn.), O novoměstskou růži, O náhodského beránka, Grand prix Pardubice aj. Pátý ročník místní soutěže O sokolské pero byl z důvodu rekonstrukce podlahy posunut na další rok. Činnosti kroužku velmi prospívají vícedenní soustředění. Čtvrté proběhlo krátce před bouráním parket v sokolovně 26.-28. března 1999, páté 11.-12. prosince. Tanečnici (i z jiných oddílů) přespávají ve výborovně sokolovny, sami si vaří, oběd připravuje obětavá náčelnice Lída Martinková. S organizací soustředění také pomáhala zakladatelka tanečního kroužku Marie Machová s manželem. V plesové sezóně byli členové kroužku zapojeni do tanečních ukázek na K plese v Novém Městě n.Met., Sokolském plese v Novém Hrádku, Šibřinkách v N.Hrádku, Hasičském plese v N.Městě n.Met. a na Maturitním plese SOU řemesel a služeb v N.Městě n.Met.

H r á d o u s k á v a ř e č k a

XVII. ročník tradičního pochodu se konal 15. května 1999 za teploty pouhých 9 stupňů Celsia a přšelo. Přesto se na pochod vydalo 331 účastníků, z toho bylo 142 dětí do 15 let. Rodinných kolektivů bylo 28. Vylosování byli Hlaváčkoví Nový Hrádek 309, Knoulichovi Slavoňov, Faltovi Náchod, Balcarovi Nový Hrádek 310 a Izákoví Dobruška. Zájemci se dostavili celkem ze 31 různých míst. Největší počet (125) z Nového Hrádku, 43 z Nového Města, 34 z Dobrušky 23 z Náchoda, 13 z Hronova, 12 z Hradce Králové, 10 ze Slavoňova, 9 z Ohnišova, 8 z Mezilesí. Nejvzdálenější účastníci byli z Prahy a z Poděbrad. Velkou vařečku obdržely 3 kolektivy. Nejstarší

účastník byl Antonín Příbyl Nový Hrádek (r. 1909). Kontrola a tradiční občerstvení bylo u obecního úřadu v Janově. V Pamětní knize pochodu Hrádouská vařečka, kterou od začátku vede Pavel Bohadlo, vyjadřovali pochodující velkou spokojenost s organizací, značením trasy, krásou jarní přírody i vlídností pořadatelů.

z dalších sokolských akcí

9. ledna 1999 - soutěž smíšených družstev ve volejbale ve Vlkově (4. místo)

26. června - soutěž smíšených družstev ve volejbale v Nechanicích (10. místo z 15)

27. září - turnaj v malé kopané

Přehled kulturních akcí Sokola je uveden v odstavci Kultura.

Kupte si svůj metr čtverečný sokolské podlahy

Začátkem ledna 1999 byla vyhlášena akce **Kupte si svůj metr čtverečný sokolské podlahy**. K účelové dotaci 800 tisíc Kč poskytnuté MŠMT ČR na rekonstrukci podlahy, která byla dlouho v havarijním stavu, bylo třeba doplnit 100 tisíc Kč z vlastních zdrojů. Na sokolském účtu bylo pouhých 10 tisíc Kč. Originálním se ukázal být nápad obrátit se na současné i někdejší členy Sokola, občany, organizace a firmy s žádostí o finanční spoluúcast. Vzdělavatelka Sokola ing. Jana Šinkorová nakreslila plán podlahy o ploše 270 metrů čtverečných a na ně se rozpočítalo chybějících 100 tisíc Kč. Každý si mohl „koupit metr“ za 400 Kč. Příspěvky se soustřeďovaly u bratra Václava Sychrovského a každý zaplacený metr byl průběžně zanesen do plánu se jménem dárce nebo podle přání anonymně. Celkový počet dárců dosáhl čísla 80. Nikdo nečekal tak velké pochopení pro neobvyklou iniciativu, kterou obdivovala i vedoucí investičního oddělení ČOS ing. Hana Moučková. Z celkového počtu 12 investic pro rok 1999 jsme byli jediní, kteří povinný díl investice získali vlastním přičiněním. Občané i rodáci podali důkaz, že lidská solidarita dosud existuje, že lidé i dnes umějí přinést oběť pro dobrou věc. Přes značné potíže a po několika urgencích TJ dostala účelovou dotaci ve slíbené výši.

Všechny účty byly zaplacený a o posvácení **2. října 1999** se mohlo uskutečnit **Slavnostní otevření sokolovny po rekonstrukci podlahy**, ke kterému byla vydána pěkná **upomínková pohlednice**, Stavostrojka přednesla koncert, byla vystavena obrazová dokumentace z historie Sokola i celé obce a vyhodnocující plán podlahy s uvedením jmen dárců. Všichni přítomní se odpoledne i při taneční zábavě večer mohli přesvědčit, že s jejich příspěvkem bylo dobře naloženo. Podlaha je krásná a funkčně výborná. Pod dubovými parketami s několika vrstvami tvrdého laku je 13 mm silná pružná vrstva gumy, pod gumou je podkladový beton a izolace. Rekonstrukci prováděla po výběrovém řízení, kterého se zúčastnili 4 zájemci, firma **Inveko** p. Mazače z Náchoda. S demontáží parket se začalo brigádnicky 30. března a celá akce včetně opravy, nátěru a zakrytí topení, náhrady skleněných výplní dveří dřevěnými, opravení omítky a vymalování vstupní haly, dolní poloviny sálu a balkonu a po velmi náročném úklidu skončila v září.

Je možné mluvit o štěstí, že se organizačně a především finančně náročná akce dovedla k úspěšnému zakončení. Poděkování si zaslouží vedle všech členů současného výboru Sokola a dárců především ti, kteří obětavě a nezištně v sokolovně pracovali. Největší počet hodin odpracoval **Jan Martínek, Jeroným Holý, ing. Antonín Mach, MUDr. Jaroslava Pružinová, Imrich Chrenko, Krejčovi, Martinkovi, Bohadlovi, Šritrovi, Cejnarovi a Hladíkovi. Josef Příbyl** zdarma odvezl vykopanou suť, tiskárna **Losenický** vytiskla zdarma upomínkovou pohlednici, jeden neznámý dárce přispěl na opravu dokonce částkou 10 tisíc Kč. Při znovuotevření sokolovny 2. října věnovali dobrovolní dárce 3,5 tisíce Kč na další

obnovu budovy. Potřebné jsou sprchy, nová opona, opravit schody, aj. Hlavní úkol cvičebního roku- nácvik skladeb na XIII. Všesokolský slet v roce 2000 je však možné plnit.

nácvik sletových skladeb

Od měsíce října 1999 se nacvičují 4 sletové skladby. Nejmladší žactvo (18 dětí) vede Ludmila Ježková, mladší žákyně (18 děvčat) Lidmila Martinková a Marie Krbalová, ženy Bolero (11 žen) Lidmila Martinková a muže (12 mužů) Pavel Bohadlo a Zdeněk Martinek.

P L E S Y 1 9 9 9

9. ledna pořádala TJ Sokol svůj **S o k o l s k ý b á l**. K tanci i poslechu hrály dvě hudby Grundig a Valanka. Zatančit si v pěkně vyzdobeném sále přišlo více než 200 tanečníků. Bohatá tombola obsahovala 200 cen, vyhrál téměř každý účastník. Líbilo se předtančení tanečního kroužku a celkově se ples opět vydařil.

13. února místní organizace Sboru dobrovolných hasičů uspořádala tradiční **H a s i č s k ý b á l**. Asi 200 tanečníkům různého věkového složení hrála hudba Elastic z Nového Města n. Met.. Tombola byla bohatá, 1. cenou byla vepřová hlava a k dobré náladě přispěly i humorné kresby s hasičskou tematikou.

R ů z n é

objev kopie turinského plátna v broumovském klášteře

V benediktinském klášteře v kostele sv. Vojtěcha nad kaplí sv. Kříže v Broumově byl 20. ledna 1999 proveden unikátní nález . Řeholníci objevili 350 let starý otisk tzv. **turinského plátna** s obrysem Krista. 26. ledna o objevu vyšel rozsáhlý článek v Lidových novinách. Členové řádu tušili, že v relikviáři je kus plátna, ale nevěděli, že se tam nachází plátno celé. Křesťané věří, že je na světě celkem 40 těchto otisků. Do Broumova bylo plátno přivezeno v roce 1651 a nebylo nikdy rozvinuto. Podle vyjádření náhodského vikáře Norberta Josefa Zemana na počátku všeho byla zvědavost. V relikviáři se s plátnem našel i průvodní dopis turinského arcibiskupa Julia Césara dosvědčující pravost kopie. Na plátně jsou i skvrny od požáru, který poničil originál, a zřetelné obrysy Kristova těla. Rozbalování prováděli odborníci a broumovští řeholníci si přejí, aby plátno bylo dále odborně zkoumáno. Znalci také musí rozhodnout, zda nález zůstane v relikviáři nebo bude plátno pod sklem vystaveno.

lavinová zima století

Zprávy zejména z Tyrolských Alp v polovině února byly děsivé. 400 let zpět tam nepamatují takové spousty sněhu, pod kterým v lavinách zahynuly desítky lidí. Od hasičského bálu 13. února sněžilo a sněžilo i u nás. Sněhová vrstva dosáhla cca 70

cm, pluhy nestačily uvolňovat vozovky, 18. února ráno autobus do Náchoda neprojel. V Krkonoších i v Orlických horách byly obavy z náhlého tání.

vstup České republiky do NATO

V Trůnním sále Pražského hradu 26. února 1999 v 17.45 h prezident republiky Václav Havel podepsal dokument listiny přistoupení naší republiky k NATO. V přímém televizním přenosu mohli občané sledovat akt o současném vstupu do NATO ČR a Polska, který ztvrdil také prezident Alexandr Kwasniewski. Maďarský prezident Arpad Gonz vstup podepsal již 10. února Dlouho očekávaný slavnostní akt na Pražském hradě byl narušen pískáním a provokativním spálením vlaječky NATO, které provedl novinář a ekologický aktivista Jan Křeček. Byla to národní ostuda, protože šlo o jednu z nejvýznamnějších událostí od roku 1989 (dvě pětiny občanů však vstup neschvalovaly). Dnem skutečného vstupu je **12. březen 1999**. Visegrádská trojka Česká republika, Maďarsko a Polsko zastoupená ministry zahraničí (za ČR J. Kavanem) v historických prostorách Trumannovy knihovny v americkém městečku **Independence** ve státě **Missouri** před zjevně velmi dojatou ministryní zahraničí USA Madeleine Albrightovou přijali **ratifikační listiny ke vstupu do NATO**. Byla to historická situace, tak jasně bezpečnostně zabezpečeni jsme nikdy nebyli. Členských zemí je nyní 19 a zejména nově přijaté země se přimlouvají o přijetí dalších zemí. Ministr Kavan řekl, že vstup do NATO je známka, že se naše země nestane obětí cizí agrese, prezident Havel je vděčný svému osudu za to, že mohl být u zrušení Varšavské smlouvy i při podpisu vstupu ČR do NATO. 13. března se ve Španělském sále na Pražském hradě pro 800 pozvaných hostů konal 4. reprezentační ples české armády. Záštitu nad ním převzal prezident republiky, k přítomným promluvil také ministr obrany Vetchý. 16. března byly v Bruselu za přítomnosti premiérů (našeho M. Zemana) slavnostně vztyčeny státní vlajky tří nově přijatých zemí. Šéf NATO Javier Solana označil vstup nových zemí za „akt historické spravedlnosti“. Maďarský premiér prohlásil, že se Evropa znovu zrodila, rozdělení Jaltou padlo.

Kdo však byl proti, kdo protestoval? Bouřili se Rusové, M. Gorbačov řekl, že je to zrada. Před Matyášovou branou v době konání slavnostního plesu hlasitě protestovali mladí komunisté spolu s anarchisty.

bombardování cílů v Jugoslávii spojeneckými jednotkami NATO

Pouhý týden po přijetí nových členů do NATO 24. března v 8 hodin večer začaly nálety s cílem zničit letecky strategické cíle neústupného srbského prezidenta Slobodana Miloševiče. Po opakovaných neúspěšných jednáních mezinárodní bezpečnostní seskupení dospělo k názoru, že jedinou pomoc kosovským Albáncům může poskytnout vojenský úder. Bylo těžké nechápat zásah jako válku, ve které s viníky umírají a strádají nevinní lidé včetně dětí. Zvěrstvům, která páchali v Kosovu Srbové, bylo třeba zabránit, aby nedošlo k naprosté genocidě. Začátek války vyprovokoval vlnu hromadného exodu, na pochodu bylo téměř 1 milion lidí většinou Kosovců. Ani o Velikonocích 4. a 5. dubna zbraně neutichly. Byla to největší humanitární katastrofa od 2. světové války. 10. června Javier Solana oznámil v 15.24, že byly nálety zastaveny a válka o Kosovo skončila. Bombardování trvalo 11 týdnů (78 dní). 11. června se jednotky jugoslávské armády začaly stahovat a 12. června nastoupily mezinárodní jednotky KFOR, aby zajistily bezpečný návrat uprchlíků do Kosova. Česká republika se zapojila 126 muži do průzkumové roty. Mezinárodní jednotky přebírají správu Kosova, 10 let trvající nepokoje by měly skončit. Novinový titulok hlásá „Zpráva o míru roztančila Bělehrad“. Vztahy tolerantního soužití s národnostními menšinami zůstávají pro Jugoslávii dlouhodobým cílem.

sjezd spolužáků

Po 55 letech se 5. června v restauraci Centrum sešlo z celkového počtu 58 celkem 30 spolužáků-sedmdesátníků.

Slavnost Božího těla

Za krásného slunného počasí se 6. června uskutečnila v širším rozsahu **Slavnost Božího těla**. Pod vedením místního kněze, při dechové hudbě ZUŠ Náchod (dirigent p. Vlček) a za zpěvu věřících průvod slavnostně oblečených družiček sypal květy a obešel tři oltáře postavené na náměstí. Pobožnost skončila u čtvrtého oltáře v kostele. Na varhany provázal Štěpán Mach.

průtrž mračen s krupobitím

Na Medarda 8. června se strhla v podhůří Orlických hor průtrž mračen. **Záplavy** menšího rozsahu postihly Bolehošť a neočekávaně také Černčice a Bohuslavice.

100 let kříže u Livarů

Navečer 22. července se konala slavnost se mší svatou při **výročí 100 let postavení kříže v zahrádce u Livarů** v Bukovci. Kříž postavil Josef Livar jako poděkování za záchranu života při zasypání lavinou v Tyrolích, kde vykonával vojenskou službu. Slavnosti se za pěkného počasí zúčastnilo asi 70 lidí z místa i z okolních obcí.

částečné zatmění Slunce

V době od 11:20 do 14:10 hodin 11. srpna proběhlo nad Českou republikou **částečné zatmění Slunce**. V naší obci bylo mezi mraky dobře pozorovatelné a kromě šera jej neprovázely žádné nevšední jevy (předpovídali i konec světa). Čas největšího zákrytu byl ve 12:45 a ve stínu Měsíce zmizelo celkem 93 % plochy Slunce. Převážná část veřejnosti tento jedinečný jev sledovala. Někde pozorování znemožnily mraky a déšť. Mnoho zájemců (odhad až 60 milionů) cestovalo za úplným zatměním, od nás na Balaton a do Rumunska. Zatmění Slunce podobného rozsahu nad naší republikou nastane až za 135 let.

zemětřesení v Turecku

V noci na 17. srpna **postihlo Turecko zemětřesení** označované za největší v historii lidstva. Dosahovalo 7 stupňů Richterovy škály a za pár desítek vteřin se části několika západotureckých měst změnila v trosky, pod kterými zahynulo asi 40 tisíc lidí. Nejvíce bylo postiženo město Izmit. Čeští záchranáři, kteří se na místo katastrofy dostavili se psy, byli pohledem na zkázu otřeseni.

úmrť Raisy Gorbačovové

V německém Munsteru, kde se léčila z akutní leukémie, 20. září zemřela manželka někdejšího sovětského prezidenta **Raisa Gorbačovová**. V době nemoci s ní manžel trávil 10 hodin denně. Po převozu do Moskvy se s „první“ první dámou přišly rozloučit tisíce lidí. V pietní tichosti a s květinami v rukou přicházeli občané do budovy Fondu ruské kultury, kde nad rakví v „černém sále“ seděl Michail Gorbačov s dcerou Irinou, vnučkami Anastázií a Xeníí a Raisinou sestrou Ludmilou. Pohřbu se účastnil i bývalý německý kancléř Helmut Kohl. Řekl: „My, Němci, jsme Tobě a Tvé ženě velmi zavázáni. Děkujeme vám oběma za to, co jste pro nás udělali“. Gorbačov byl smrtí své ženy zcela zlomen. Schopnost plakat a láska k ženě a rodině dala perestrojce tvář, kterou měla. Svět obletěl obrázek posledního polibku bývalého prezidenta své ženě. Slova útěchy podali truchlícím bývalý generální tajemník komunistické strany i církevní hodnostáři a byla sloužena zádušní mše.

hrob z doby popelnicových polí v Novém Městě n. Met.

Na náměstí v Novém Městě n. Met. byl 24. září **odkryt kompletní 3000 let starý a zachovalý hrob z doby popelnicových polí**. Kamenná hrobka obsahovala zbytky předmětů ukládaných s ostatky zemřelých, keramickou urnu včetně popela a zbytků

kostí zemřelého. Unikátní archeologický nález potvrdil domněnku, že Nové Město bylo osídleno již 900 let před n.l.

komunisté podle průzkumu první politickou stranou v zemi

Po deseti letech demokratického vývoje **22. září** průzkum IVVM podal varující zprávu, že s **KSČM sympatizuje 23% lidí**, s ODS 21%, s ČSSD 17,5%, s US 12%, a s KDU-ČSL 11%.

odhalení sochy Winstona Churchilla

V Praze na Žižkově byla 17. listopadu na počest 10. výročí demokratického vývoje v naší zemi odhalena socha vynikajícího britského politika a neúnavného zastávce evropské demokracie **Winstona Churchilla**. Je to věrná kopie jeho londýnské sochy. Slavnostnímu odhalení byla přítomna také baronka Margaret Thatcherová, vnuk W. Churchilla Rupert Soames, Václav Klaus. Při večerním setkání hostů ve Vladislavském sále uděloval prezident Václav Havel Řád bílého lva. Obdrželi ho: George Bush, Michail Gorbačov, Helmut Kohl, Margaret Thatcherová, Lech Walesa, Danielle Mitterandová pro manžela in memoriam a velvyslanec USA pro nemocného Ronalda Reagana.

úmrť ing. Josefa Luxe

Po transplantaci kostní dřeně 22. listopadu zemřel v americkém Seattlu na zápal plic ve věku nedožitých 44 let **poslanec Parlamentu ČR a bývalý předseda KDU-ČSL ing. Josef Lux**. V rodném Dvořisku u Chocně nechtěli zprávě uvěřit. Odešel smířen s osudem a vzkazoval „Nebrečte a usmívejte se“. Novinové titulky oceňovaly jeho politické úspěchy. Byl největším překvapením polistopadové politiky.

větrné elektrárny

Na zasedání obecního zastupitelstva 7. prosince 1999 vystoupil se stanoviskem VČE Hradec Králové ing. Hájek. Má za úkol elektrárny zprovoznit. Podali proto žádost k předběžnému užívání při zkušebnímu provozu v roce 2000. Představitelé obce zcela respektují oprávněné požadavky občanů na dodržování předepsané hlučnosti a k provozu dají souhlas pouze při jejich dodržení. Stavba se při odhadované návratnosti investic za 16-17 let stává stále více problematická

S p o l e č e n s k á k r o n i k a

Manželům se narodili

Miloš a Markéta **V a ň k o v i**, Nový Hrádek 300, 23. 4. 1999 Opočno
dcera Kateřina vítání 16. 10. 1999

Miloš a Olga **L a n g r o v i**, Nový Hrádek 202, 21. 5. 1999 Opočno
dcera Kateřina vítání 16. 10.

Petr a Dagmar **S u c h á n k o v i**, Nový Hrádek 196, 14. 6. 1999 Opočno
dcera Šárka vítání 16. 10.

Josef a Vlasta **J e ž k o v i**, Nový Hrádek 259, 25. 7. 1999 Opočno
syn Matěj vítání 16. 10.

Daniel a Ilona **M e l i c h a r o v i**, Nový Hrádek 102, 3. 11. 1999 Opočno
dcera Adéla

Ing. Jiří a Mgr. Hana **Hlaváčkoví**, Nový Hrádek 46, 7. 11. 1999 Náchod
dceru Adéla

Petr a Zdeňka **Hubkovi**, Nový Hrádek 351, 31. 12. 1999 Opočno
dceru Kristina

Sňatek uzavřeli

Petr Hubka z Kramolny a Zdeňka Klimešová z Nového Hrádku 13. března 1999
na Obecním úřadě

Aleš Kratochvíl z Frýdlantu a Blanka Machová z Nového Hrádku 31. července
1999

v kostele sv.Petra a Pavla

Výročí svatby oslavili

50 let společného života - zlatou svatbu

Jan a Miroslava **Hažerovi**, Nový Hrádek - Končiny 162 17. září 1999

Přemysl a Olga **Černých**, Nový Hrádek, Klainova 30 29. listopadu 1999

Z našich řad odešli

Hedvika Beková z Nového Hrádku čp. 108 zemřela v pozhnaném věku 92 let **22. února 1999** v Náchodě. Byla pohřbena 1. března na místním hřbitově. Většinu svého života prožila v chaloupce v Bukovci. S manželem vychovala dceru a syna. Byla dlouholetou vdovou. Musela se vyrovnat také se smrtí svého syna, který, již ženatý, zemřel v poměrně mladém věku. Celý aktivní život pracovala v textilní továrně. Lidí se spíše stranila. Žila pro rodinu a pečlivě se starala o domek a malé hospodářství.

Františka Beková z Nového Hrádku- Dlouhé čp.12 zemřela ve vysokém věku 91 let **17. března 1999** v Hodoníně. Pohřbena byla 23. března na místním hřbitově. S manželem, který byl zedník, vychovali 5 dětí, 1 syna a 4 dcery. Přežila manžela, syna i snachu. Pocházela z Borové. Mnoho let jezdila do textilní továrny do Náchoda. Doma pečovala o malé hospodářství. Byla velmi pracovitá a mezi lidmi oblíbená. Ke konci života se o ni dobře staraly její dcery. V zimě střídavě pobývala u některé z nich a léto trávila na Dlouhém.

Věra Hradecká z Nového Hrádku čp. 98 zemřela ve věku 58 let **20. září 1999** v Domově důchodců v Náchodě. Po církevních obřadech v místním kostele byla převezena k tichému zpopelnění. Zesnulá pocházela z Nového Města nad Metují. Vychovala 2 syny, Milana a Emila. Mnoho let pracovala v kanceláři výrobního družstva Detecha v Hradní ulici. Po přestěhování provozu z Nového Hrádku do Nového Města n. Met. se těžko s novou situací vyrovnávala a do Nového Města jako ostatní pracovnice pro zdravotní potíže nenastoupila. Smrtí manžela Emila v roce 1997 zcela ztratila životní oporu, kterou jí její synové nenahradili. Od 27. března 1998 žila přes svůj poměrně mladý věk v domovech důchodců, ve

Stárkově a později v Náchodě. Zesnulá měla veselou povahu a s manželem žili velmi společenským životem. Radikální proměna její osobnosti proto překvapila všechny, kdo ji znali.

Anna Zelená z Nového Hrádku- Dlouhé čp.22 zemřela v požehnaném věku 92 let **15. října 1999** v Opočně. Pohřeb měla 20. října na místním hřbitově. Byla rodačka z Dlouhého a prožila tam celý svůj dlouhý život. Její manžel byl velmi společenský. Mnoho let byla vdovou. Děti, které s manželem v úhledné chalupě vychovali, za zesnulou ke konci života dojížděly a v jejím osamění jí pomáhaly.

Antonie Majdlová z Nového Hrádku čp. 58 zemřela po delší nemoci ve věku 90 let **24. října 1999** v Náchodě. Po zádušní mši v kostele 29. října byla převezena k tichému zpopelnění. Krátký čas od 1. června 1999 pobývala v domově důchodců. Zesnulá po smrti manžela a dvou synů odešla z rodných jihočeských Bezdruzic a mnoho let žila u dcery Věry Divoké. Dostávalo se jí od ní hodně obětavé péče a lásky.

Ludvík Zákravský z Nového Hrádku čp. 256 zemřel ve věku 66 let **8. prosince 1999** v Hradci Králové. Pohřben byl na místním hřbitově 13. prosince. Zesnulý byl rodák z Nového Hrádku. Řadu let pracoval ve výrobním družstvu Velorex v Dolích. S manželkou vychovali 4 děti, 1 dceru a 2 syny. V posledních letech těžce nesl tragické úmrtí syna Lud'ka v bulharském Sozopolu v roce 1995. Měl velmi rád práci na zahrádce, kterou si koupili pod Frymburkem. Pracoval v hasičském sboru.

Růžena Nyčová z Nového Hrádku čp. 57 zemřela ve vysokém věku 93 let **26. prosince 1999** v Náchodě. Pohřeb měla 30. prosince v místním kostele a po zádušní mši byla uložena do rodinného hrobu. Pocházela z Borové . Ve skromných poměrech dobře vychovala své 4 děti, syna a 3 dcery. Pracovala v továrně. Byla velmi pracovitá, pečlivá a hodná. Měla pěkný vztah k dětem i ve vyšším věku. Dlouho byla soběstačná a dokázala se o sebe postarat. Dožila spokojeně obklopená láskou a péčí svých dětí.

Paní učitelka **Jana Grulichová** z Lipí u Náchoda zemřela po dlouhé a těžké nemoci ve věku 56 let po Vánocích **28. prosince 1999**. Poslední rozloučení měla 4. ledna 2000 ve Sboru Církve bratrské v Náchodě. Odtud byla převezena k tichému zpopelnění. Paní učitelka pocházela ze Starkoče. Většinu života prožila s manželem, s kterým vychovali syna a dvě dcery, v Lipí. Nejdéle jako učitelka působila v ZŠ Nový Hrádek. Její kvalifikací a zároveň také koníčkem byla výuka hudební výchovy na 2. stupni základní školy. Svému sborečku Kvítek dokázala hodně obětovat. Žádná oslava ani akademie pořádaná ve škole i v obci se neobešla bez sborového zpěvu žáků, který s nimi nacvičila. Několikrát uspořádala víkendové soustředění sborečku v Lipí, kde si v klidu připravili repertoár na další období. Měla velmi vstřícnou a veselou povahu. Jejím nakažlivému smíchu se dalo jen stěží odolat. Statečně několik let čelila zákeřné chorobě, kterou až do posledních měsíců překonávala prací. Do důchodu vlastně vůbec nenastoupila, poslední školní rok byl i posledním rokem jejího života. Závěr života jí svědomitou péčí ulehčoval její manžel, smířit se s osudem jí pomohla znovu navrácená víra.

Zapsala

Anna Marková, kronikářka

